

KHB Kwaliteitsbeleid:

Visietekst - Doelgroep 'ASS' (minderjarigenwerking)

Doelgroep

De doelgroep ASS (autismespectrumstoornissen) omvat kleuters, lagere schoolkinderen en jongeren met een autisme spectrumstoornis en met een potentieel (rand-)normale performale begaafdheid. Het ondersteuningsaanbod van KIDS is bedoeld voor kinderen en jongeren bij wie de diagnose autismespectrumstoornis is vastgesteld door een externe erkende multidisciplinaire dienst zoals een centrum voor ontwikkelingsstoornissen, een (kinder)psychiatrische dienst of een referentiecentrum autisme.

Kinderen en jongeren met autismespectrumstoornissen kunnen terecht in:

- Buitengewoon Basisonderwijs KIDS
- Buitengewoon Secundair Onderwijs KIDS (beroepsopleidingen in opleidingsvorm 3 en pASSer (opleidingsvorm 1)
- Geïntegreerd Onderwijs (GON) KIDS
- MFC voor Minderjarigen (VAPH, campus Hasselt)
- Trajectbegeleiding (VAPH)

Algemeen

Het KIDS streeft, rekening houdend met de eigenheid van de cliënt en context, maximale ontwikkelingskansen na. Ons doel is opvoeding en onderwijs te bieden:

- waarbij gestreefd wordt naar zelfrealisatie in de hoogst mogelijke vorm wat betreft relaties, wonen, werken. Hierbij hechten we belang aan de verschillende transitie momenten, voornamelijk het overgangsmoment naar de volwassenheid.
- waar kinderen/jongeren een realistisch zelfbeeld en zelfwaardering ontwikkelen

We zijn ervan overtuigd dat dit doel het best gerealiseerd kan worden door een goede samenwerking met de thuissituatie. Samenwerking, verantwoordelijkheidszin, teamwork en resultaatgericht handelen vinden we belangrijk. Dit veronderstelt een grote betrokkenheid en een grote actiebereidheid van alle partijen.

Hulpverlening en onderwijs vertrekken vanuit de visie dat elk(e) kind/jongere uniek is en ontwikkelingsmogelijkheden in zich draagt. We wensen tegemoet te komen aan de noden van elk(e) kind/jongere, in een omgeving die de sociale en communicatieve ontwikkeling bevordert. Het ontdekken en juist inschatten van de mogelijkheden én het vervolgens hierop afstemmen van opvoeding en onderwijs zijn hierin cruciaal. Wij beklemtonen het belang van een vroegtijdige diagnose en daaropvolgende vroegtijdige stimulatie van de sociale en communicatieve vaardigheden.

Wat diagnose betreft wensen we verder een open communicatie, naargelang leeftijd en ontwikkelingsniveau van het kind.

Het KIDS biedt relevante hulpverlening aan het gezin van het kind/jongere. Vanuit een hartelijke professionaliteit willen we samen met het netwerk een positief opvoedingsklimaat stimuleren. We informeren over de nieuwste ontwikkelingen in het onderzoek naar autisme.

In onze hulpverlening houden we rekening met de bepalingen vanuit het Decreet Rechtspositie Minderjarigen (DRM, voor meer informatie zie visietekst DRM).

Het gezin en de ruimere omgeving

Wij werken vanuit een gezinsgerichte basishouding. Dit houdt in dat we de ouders als volwaardige partners betrekken in het multidisciplinair overleg. Tijdens dit overleg streven we ernaar om samen met de ouders tot een zo volledig mogelijke beeldvorming van het kind te komen. Vanuit deze beeldvorming beslissen de ouders mee over de vooropgestelde doelstellingen voor hun kind. Dit veronderstelt een eerlijke en open communicatie vanuit een wederzijds respect voor waarden, overtuigingen en cultuur.

Vanaf de leeftijd van 6 jaar bestaat de mogelijkheid dat kinderen aansluiten bij de bespreking van de conclusies van dit overleg. Vanaf de leeftijd van 12 jaar kunnen ze tevens als volwaardige partner deelnemen. Voor jongeren vanaf de leeftijd van 16 jaar wordt een levensplanbespreking georganiseerd. Tijdens zo'n bespreking wordt samen met de jongere en zijn/haar ouders nagedacht over relevante toekomstthema's als wonen, werken, relaties.

Het KIDS ondersteunt het gezin en de ruimere omgeving van elke cliënt en context, hierbij rekening houdend met de verschillende invloeden die de cliënt en context (gezin) ervaren.

Elk gezin moet tijdig toegang hebben tot begrijpbare, correcte en grondige informatie over de recentste ontwikkelingen in het begeleiden (opvoeden en onderwijs) van een kind met ASS. Hiertoe wordt onder andere een informatieaanbod voor ouders georganiseerd.

Een verdere uitwerking van de visie op het werken met de ruimere omgeving vindt u in de visietekst rond gezinsgericht werken. (zie bijlage)

Basisprincipes

'Onze hoop is dat dezelfde talenten die aan de grondslag liggen van beperkende en onaangepaste hobby's en interesses gekanaliseerd worden naar vaardigheden die een zelfstandig leven, een winstgevende hobby, zinvolle tewerkstelling of relaties bevorderen' (Kin e.A., 2007)

In onze begeleiding van kinderen en jongeren met autisme willen we niet enkel focussen op de tekortkomingen en zwaktes, maar eveneens oog hebben voor en gebruik maken van hun sterktes en kwaliteiten. Deze kunnen immers de kans op een gelukkig leven verhogen.

'Er zijn zoveel soorten autisme als er mensen met autisme zijn' (Lord, 2010)

Verder streven we naar een geïndividualiseerde benadering. Maatwerk is een belangrijk aspect van onze hulpverlening. Ieder individu doorloopt zijn eigen traject en heeft recht op een gepersonaliseerde hulpverlening, rekening houdend met de mogelijkheden en beperkingen van de voorziening.

'Rekening houden met hoe iemand met autisme zijn zintuigen functioneren, is cruciaal om die persoon te begrijpen' (Temple Grandin)

We staan niet enkel stil bij gedragingen die we zien (socialisatie/communicatie, verbeelding) maar durven verder kijken.

Als we kinderen en jongeren met autisme beter willen begrijpen, begeleiden en onderwijzen, moeten we in ons denken en handelen vertrekken vanuit de manier waarop iemand met autisme denkt en voelt (Ijsbergmodel, Peeters, 1994).

In onze hulpverlening houden we rekening met nieuwe inzichten en is er ruimte voor bijsturing en aanpassing.

In het kleuteronderwijs streeft men zo sterk mogelijk naar de ontwikkelingsdoelen van het gewoon kleuteronderwijs. De leerinhouden worden wel op een anti-specifieke manier aangebracht en

ingeoefend. Einddoel van de kleuterperiode zijn de startcompetenties op gebied van lezen, schrijven en rekenen zodat met maximum 1 jaar vertraging het lager onderwijs kan gestart worden.

Het lager onderwijs streeft naar een zo hoog mogelijk niveau op gebied van formeel schoolse leerdomeinen (taal – wiskunde – WO). Hiernaast wordt er ook veel belang gehecht aan het aanleren van functionele vaardigheden om via deze weg aan een aantal specifieke moeilijkheden te werken (o.a. startgedrag, planmatig werken, probleemoplossend denken, samenwerken en vrije tijd invullen).

Ook in het buitengewoon secundair onderwijs vertrekt men vanuit een anti-didactiek. Verduidelijking en voorspelbaarheid in de ruimte aanbrengen is een eerste basiscriterium. We kunnen hier een onderscheid maken tussen werken en leren enerzijds en vrije tijd anderzijds. Tevens maken we een onderscheid tussen individuele en gezamenlijke activiteiten. De tijd visueel aanduiden kan gebeuren aan de hand van een geïndividualiseerd tijdschema aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de leerling. Ten slotte dienen ook de werkactiviteiten verduidelijkt te worden. Dit krijgt vorm in het maken van een taakanalyse, verduidelijken, uitproberen, evalueren en bijsturen.

In de leefgroepwerking van het MFC gaan we samen met het gezin op zoek naar concrete en geïndividualiseerde ontwikkelingsdoelen op gebied van zelfredzaamheid, communicatieve en sociale vaardigheden, invullen van vrije tijd en persoonlijkheidsontwikkeling. Het inoefenen van vaardigheden gebeurt stapsgewijs, met aandacht voor het generaliseren van de aangeleerde vaardigheden naar de thuisomgeving en de ruimere context.